

УДК: 330.322:63(477); DOI: 10.31388/2519-884X-2020-42-18-26

Єрмаков О.Ю., д.е.н., професор,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

e-mail: ermakovou@ukr.net

Калашикова Г.О., аспірант кафедри економіки праці та соціального розвитку,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

e-mail: annakalashman@gmail.com

ДО ПИТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Анотація. За сучасних конкурентних умов ринкового господарювання найважливішим завданням аграрного сектору України є забезпечення стабільного зростання виробництва сільськогосподарської продукції. Досягти цього можливо за рахунок посилення інвестиційного забезпечення та зростання науково-технологічного потенціалу аграрного сектору на інноваційній основі.

Аналізуючи динаміку стану аграрного сектору останніх років зазначимо, що виробництво валової продукції сільського господарства в Україні має тенденцію до зростання. Це відбулося завдяки продукції галузі рослинництва, тоді як обсяги виробництва продукції тваринництва в зазначений період навпаки знижувалися.

Щодо державної підтримки аграрного сектору, то за існуючих механізмів прямого взаємозв'язку між обсягами її надання та виробництва валової продукції сільського господарства не спостерігається. Але, безперечно, сприятиме більш стабільному його функціонуванню в сучасних умовах господарювання те, що Верховна Рада України 14 квітня 2020 року прийняла зміни до бюджету, якими збережено 4 млрд. грн фінансової підтримки для АПК.

Ключові слова: капітальні інвестиції, державна підтримка, аграрний сектор, фінансування, кошти державного бюджету.

JEL code classification: Q13, Q14

Yermakov O., Doctor of Economics, Professor,

Head of the Department of Labour Economics and Social Development,

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Kalashnikova H.,

Postgraduate of the Department of Labour Economics and Social Development,

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

TO QUESTION OF INVESTMENT PROVIDING OF DEVELOPMENT AGRARIAN SECTOR OF UKRAINE

Abstract. In modern competitive conditions of market economy, the most important task of the agricultural sector of Ukraine is to ensure stable growth of agricultural production. This can be achieved by strengthening investment support and increasing the scientific and technological potential of the agricultural sector on an innovative basis.

The dynamics of capital investments in agriculture of Ukraine and related industries for the period 2010-2018 shows their growth almost 6 times. However, the share of these investments in their total volume to the economy of Ukraine varies over time and in 2018 was only 11.4%.

The most significant in terms of capital investment are the own funds of enterprises and organizations, which reproduce the material and technical base at the expense of profits, not counting on loans and other sources of funding. As a positive phenomenon, should be noted the increase in the share of capital investment from the state budget, which in 2018 rose to 4.0%. A significant reduction in foreign investments to 0.3% of their total volume in 2018 should be considered a negative economic phenomenon.

Analyzing the dynamics of the agricultural sector in recent years, we note that the gross output of agriculture in Ukraine tends to increase. This was due to the products of the crop industry, while the volume of livestock production, on the contrary, decreased in this period.

As for the state support of the agricultural sector, under the existing mechanisms there is no direct relationship between the volume of its provision and the production of gross agricultural output. But, of course, increasing the amount

of state financial support for the agricultural sector will contribute to its more stable functioning in modern economic conditions.

Key words: capital investments, state support, agricultural sector, financing, state budget funds.

Постановка проблеми. Україна має досить сприятливі кліматичні умови і родючі земельні ресурси, наявність яких свідчить про можливість ефективного розвитку сільськогосподарського виробництва. Саме тому аграрний сектор є важливою стратегічною галуззю української національної економіки та пріоритетною сферою як зовнішньоекономічного, так і внутрішньоекономічного розвитку країни.

Вихід аграрного сектору України на траєкторію сталого економічного зростання залежить від реалізації комплексу заходів, які передбачають необхідність створення соціально-економічних, організаційно-управлінських і нормативно-правових умов задля забезпечення ефективного відтворення, розвитку і використання інноваційного потенціалу, належної організації сучасної системи трансферу інновацій у науково-дослідні та виробничі процеси та переходу на інноваційну модель розвитку, питання формування якої є надважливим і актуальними [1].

Надходження інвестиційного капіталу у вітчизняний аграрний сектор стимулюватиме використання інноваційних технологій, що в подальшому сприятиме підвищенню конкурентоспроможності рослинницької і тваринницької продукції на ринках її реалізації як в Україні, так і за кордоном.

Саме тому, для аграрної галузі країни особливого значення набуває активізація інвестиційних процесів, що сприятиме подоланню кризового стану, відновленню та зростанню науково-технологічного потенціалу, виробництву конкурентоспроможної агропродовольчої продукції на інноваційній основі.

При цьому й зауважимо, що сільське господарство як галузь із уповільненим оборотом капіталу та високою залежністю від примх природи та погодно-кліматичних умов року потребує і фінансової підтримки з боку держави.

Відповідно питання державного фінансування на підтримку аграрного сектору економіки є актуальним та суспільно значущим,

оскільки його ефективний розвиток є одним із основних напрямів підвищення економічного потенціалу української держави та її продовольчої безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі ефективного розвитку аграрного сектору України в контексті інвестиційного забезпечення, державної підтримки сільського господарства тощо присвячені дослідження багатьох вітчизняних вчених, зокрема В.Г. Андрійчука, І.О. Бланка, І.І. Вініченка, П.І. Гайдуцького, В.М. Геєця, М.Я. Дем'яненка, О.Ю. Єрмакова, Л.І. Катан, С.М. Кваші, М.І. Кісіля, М.Ф. Кропивка, І.І. Лукінова, Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка, І.М. Новак, Б.Й. Пасхавера, П.Т. Саблука, О.М. Шпичака та ін. Поряд із цим, соціально-економічна природа розвитку аграрного сектору країни обумовлює потребу в постійному моніторингу зміни умов та особливостей його інвестиційного забезпечення в сучасному ринковому середовищі.

Формулювання цілей статті. Метою статті є виявлення, систематизація і розкриття основних особливостей, які визначають формування інвестиційного забезпечення аграрного сектора економіки України, та обґрунтування пропозицій щодо його вдосконалення в сучасних умовах гостро конкурентного ринкового господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою активізації інвестиційних процесів у 2016 році в нашій державі була створена Національна інвестиційна рада при Президентові, основними завданнями якої стали: розроблення пропозицій щодо стимулювання та розвитку інвестиційної діяльності в Україні; формування привабливого інвестиційного іміджу країни, у тому числі з урахуванням найкращої міжнародної практики; сприяння формуванню основних напрямів державної політики щодо поліпшення інвестиційного клімату; напрацювання пропозицій щодо стратегічних напрямів розвитку інвестиційного потенціалу України; стимулювання іноземних та національних інвестицій в розвиток економіки держави; вивчення ініціатив та потенційних пропозицій

щодо інвестиційних проектів, а також практики взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності з державними органами; аналіз та узагальнення проблем, які перешкоджають інвестуванню в економіку України, підготовка пропозицій щодо шляхів їх вирішення, зокрема щодо заходів зі сприяння захисту прав інвесторів; участь в опрацюванні проектів актів законодавства з питань інвестиційної діяльності [2].

Відповідно до цих завдань було розроблено Проект «East Invest – 2», в якому визначено основні вимоги та рекомендації щодо покращення бізнес клімату в країні в цілому та регіонах зокрема [3].

За період першого посткризового інвестиційного циклу (2016-2018 роки) зростання освоєних капітальних інвестицій становило 67,7% (до рівня 2015 року). Високий рівень інвестиційної активності як протягом всього циклу, так і безпосередньо у 2018 році, формувався в умовах продовження реформування економіки, відновлення та збереження

відносної макроекономічної стабільності, зменшення інвестиційних ризиків та підвищення інвестиційної привабливості. Протягом 2018 року спостерігалась характерна для третього року інвестиційного циклу тенденція уповільнення зростання: 37,4%, 18,4%, 9,9% та 10,5% у I, II, III та IV кварталах [4].

Аналіз динаміки капітальних інвестицій в економіку України за період 2010-2018 років засвідчує їх послідовне зростання (2010 рік – 180,6 млрд. грн і 2018 рік - 578,7 млрд. грн), яке становило 3,2 рази. Якщо ж проаналізувати обсяги капітальних інвестицій за джерелами фінансування, то найбільш вагомими за аналізований період були власні кошти підприємств та організацій. Це поширюється на всі галузі національної економіки, в тому числі й аграрну.

Дані табл. 1 та рис. 3 свідчать, що за період 2016-2018 років в структурі капітальних інвестицій в Україні за джерелами фінансування відбулися суттєві зміни [5].

Таблиця 1

Структура капітальних інвестицій в Україні за джерелами фінансування [5]

Джерела фінансування капітальних інвестицій	Структура капітальних інвестицій, %		
	2016	2017	2018
Капітальні інвестиції, усього	100	100	100
у тому числі за рахунок:	2,3	3,4	4,0
– коштів державного бюджету			
– коштів місцевих бюджетів	7,1	9,3	8,7
– власних коштів підприємств та організацій	69,4	69,1	71,3
– кредитів банків та інших позик	7,1	6,6	6,7
– коштів іноземних інвесторів	2,9	1,4	0,3
– коштів населення на будівництво житла	8,9	7,3	6,4
– інших джерел фінансування	2,3	2,9	2,6

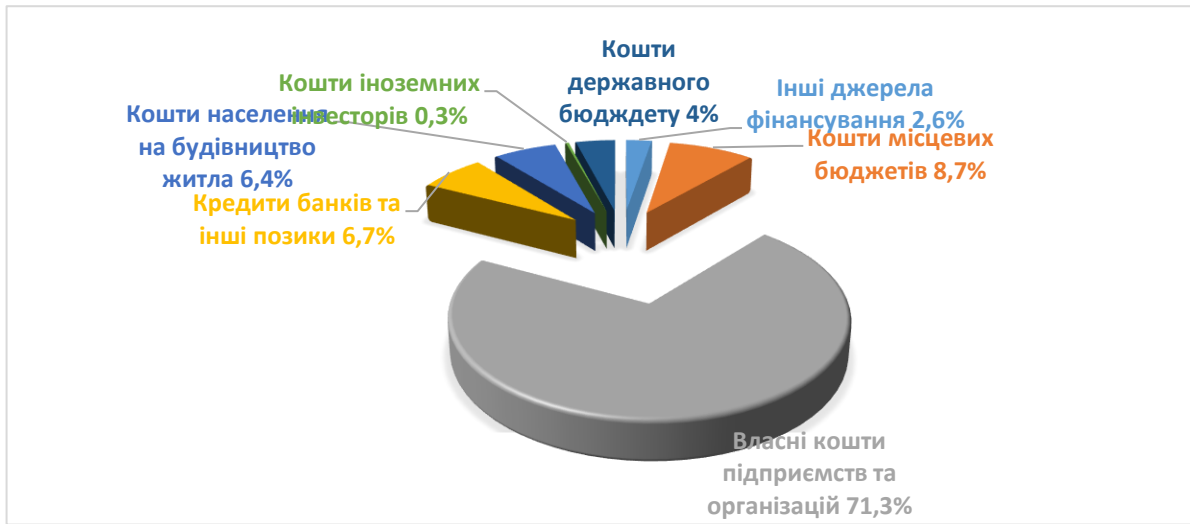

Рис. 1. Структура капітальних інвестицій в Україні за джерелами фінансування у 2018 році [5]

Найбільшу суму капітальних вкладень в цей період становлять власні кошти підприємств та організацій, частка яких в загальному обсязі капітальних інвестицій в 2018 році склала 71,3 %. Як позитивне явище необхідно відмітити збільшення частки капітальних інвестицій за рахунок коштів державного бюджету, частка яких в 2016 році становила 2,3 % загального обсягу, а в 2018 році вона зросла до 4,0 %. Негативними змінами в структурі капітальних вкладень слід вважати значне скорочення інвестицій за рахунок коштів іноземних інвесторів – з 2,9 % загального обсягу капітальних інвестицій в 2016 році до 0,3 % в 2018 році.

Таким чином, придбання або виготовлення власними силами для власного використання матеріальних і нематеріальних активів,

тобто відтворення матеріально-технічної бази, підприємства та організації здійснюють за рахунок власних коштів, не розраховуючи на отримання кредитів та інших джерел фінансування.

Щодо сільського господарства та споріднених з ним галузей, то за період 2010-2018 років капітальні інвестиції в цей сектор національної економіки зросли з 11,06 млрд. грн у 2010 році до 66,1 млрд. грн у 2018 році або майже в 6 разів [5]. Але, їх частка в загальному обсязі капітальних інвестицій в економіку України у 2018 році складає лише 11,4 відсотка (рис.2) [6]. Хоча, як відомо, частка аграрного сектору у грошових надходженнях від експорту агропродовольчої продукції становить біля 40 %.

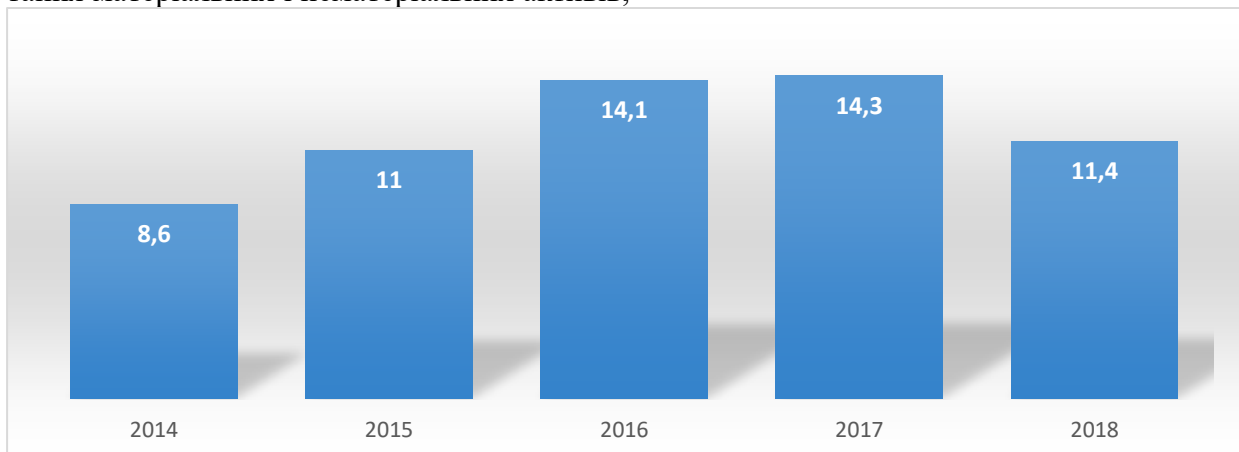

Рис. 2. Частка інвестицій у сільське, лісове та рибне господарство у загальному обсязі освоєних капітальних інвестицій за рік, % [6]

Якщо проаналізувати стан залучення капітальних інвестицій у розвиток агропродовольчої сфери України за видами економічної діяльності за 2018 р. (табл. 2), то слід відзначити наступні особливості [6]. По-перше, найбільше було використано капітальних інвестицій (52504,2 млн. грн або 9,1% загального обсягу капітальних інвестицій) на вирощування однорічних та дворічних культур, тобто продукції галузі рослинництва. Значно меншим було залучення у досліджуваному році капітальних інвестицій у тваринництво – 9409,7 млн. грн або 1,6% загального

обсягу капітальних інвестицій. Це вказує на те, що процеси занепаду галузі тваринництва у сільськогосподарських підприємствах України продовжуються. Незначними, як бачимо, є капітальні інвестиції (75,8 млн. грн) у відтворення рослин (група 01.3 за КВЕД, яка включає вирощування посадкового матеріалу всіх видів, у т. ч. черешків, кореневих пагонів та розсади, для відтворення рослин або щеплення дерев). По-друге, в аналізованому році тільки 116,7 млн. грн (0,2% до загального їх обсягу) було освоєно за рахунок коштів державного бюджету.

Таблиця 2

Стан залучення капітальних інвестицій у розвиток агропродовольчої сфери України за видами економічної діяльності, 2018 рік [6]

Галузь	Код за КВЕД	Освоєно (використано) капітальних інвестицій			
		Всього		у тому числі за рахунок коштів державного бюджету	
		тис. грн	у % до загального обсягу капітальних інвестицій	тис. грн	у % до загального обсягу капітальних інвестицій
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	A	66104075	11,4	116661	0,2
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	01	65059382	11,2	67909	0,1
Вирощування однорічних і дворічних культур	01.1	52504239	9,1	25993	0,0
Вирощування багаторічних культур	01.2	1393707	0,2	26532	1,9
Відтворення рослин	01.3	75808	0,0	-	-
Тваринництво	01.4	9409678	1,6	864	0,0
Змішане сільське господарство	01.5	402012	0,1	-	-
Допоміжна діяльність у сільському господарстві та післяурожайна діяльність	01.6	1213778	0,2	13507	1,1
Мисливство, відловлювання тварин і надання пов'язаних із ними послуг	01.7	60160	0,0	-	-
Лісове господарство та лісозаготівлі	02	980291	0,2	40805	4,2
Рибне господарство	03	64402	0,0	7947	12,3

Таким чином, аналіз стану сучасного інвестування свідчить про необхідність збільшення державної фінансової підтримки аграрного сектору. Сьогодні вона в країні здійснюється переважно через комплекс програм, метою яких є підвищення ефективності виробництва та забезпечення прибутку виробникам сільськогосподарської продукції,

але не в обсязі, передбаченому Бюджетним кодексом України (Розділ VI. Прикінцеві та перехідні положення, п. 42) [7].

Використання бюджетних коштів на розвиток аграрного сектору є важливим та актуальним. З 2017 року Україна запровадила механізм прямої державної та фінансової підтримки сільськогосподарських товарови-

робників. Так, за період 2014—2018 років загальний обсяг прямої державної та фінансової підтримки сільського господарства за рахунок бюджетних коштів становив 10 303

млн. грн. (касові видатки), з яких 9 232 млн. грн. у 2017—2018 роках (рис. 3) [8].

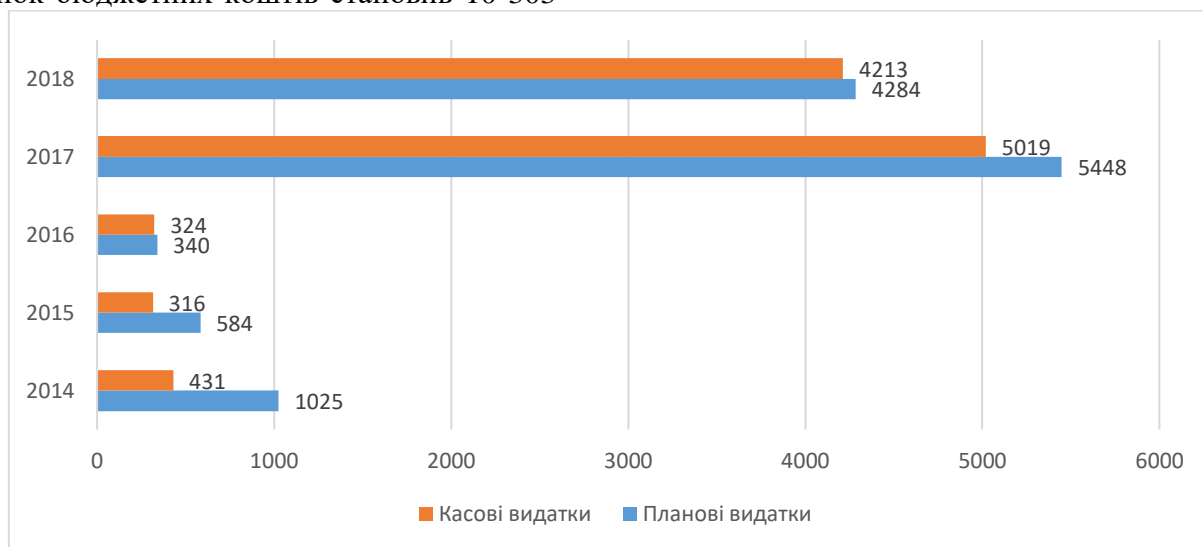

Рис. 3. Державна підтримка сільського господарства у 2014—2018 роках (млн. грн) [8]

Зазначимо, що аграрний сектор України набув останніми роками достатньо стабільної позитивної динаміки у виробництві сільськогосподарської продукції, зокрема зернової. Так, аналіз стану виробництва валової продукції сільського господарства за період 2014-2018 років засвідчує зростання її обсягів (з 251 млрд. грн у 2014 році до 270 млрд.

грн у 2018 році) [8]. Це зумовлено збільшенням обсягів виробництва валової продукції рослинництва (2014 рік – 178 млрд. грн, 2018 рік – 199 млрд. грн), тоді як обсяги виробництва продукції тваринництва в зазначений період навпаки знижувалися (2014 рік – 74 млрд. грн, 2018 рік – 71 млрд. грн). (рис. 4).

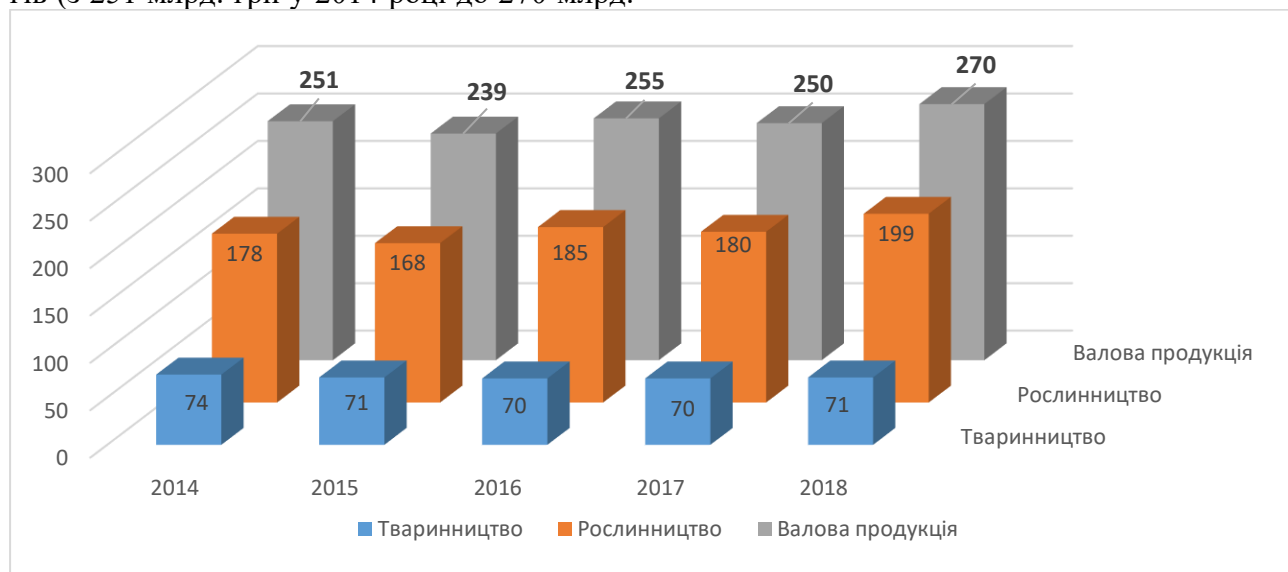

Рис. 4. Динаміка виробництва продукції рослинництва і тваринництва у 2014—2018 роках (у постійних цінах 2010 року), млрд. грн [8]

Потрібно також відзначити й посилення у даний період інфляційних процесів, оскільки

показник виробництва валової продукції сільського господарства у фактичних цінах

становив: у 2018 році – 843 млрд. грн, а у 2014 – 371 млрд. грн [8]. У постійних цінах 2010 року зростання виробництва валової продукції сільського господарства за аналізований період 2010-2018 рр. склало тільки 19 млрд. грн (рис. 5).

Проведений аналіз засвідчує, що за існуючих механізмів надання державної підтримки (до та після 2017 року), а також її обсягів, прямого взаємозв'язку, зокрема між обсягами надання державної підтримки та обсягами виробництва сільськогосподарської продукції, не спостерігається. Тому доцільно використовувати найкращі практики підтримки аграрного сектору економіки інших країн (застосування страхових інструментів,

політики пільгового кредитування, підтримки наукових досліджень та ін.) [8].

Так, наприклад, в США підтримують сільське господарство шляхом заміни прямої підтримки страховим захистом. Департамент сільського господарства США надає перевагу таким програмам страхової підтримки, як: Програма покриття цінових збитків (Price Loss Coverage program) – спрямована на захист сільськогосподарських виробників від циклічних цінових коливань та Програма покриття сільськогосподарських ризиків (Agriculture Risk Coverage program) – покриває різницю між фактичним доходом фермерів та мінімальним доходом, гарантованим для виробників даного товару [9].

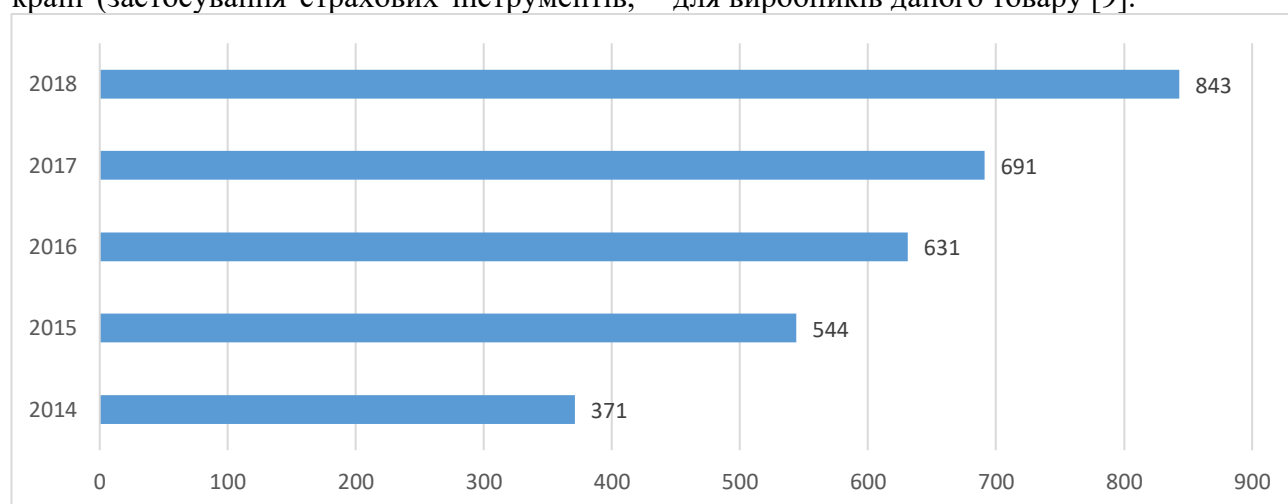

Рис. 5. Випуск продукції у сільському господарстві у 2014—2018 роках (у фактичних цінах), млрд. грн [8]

Європейський Союз підтримує сільське господарство за рахунок прямих субсидій, а також надається пільгове кредитування фермерським господарствам [9]. В Іспанії діє механізм страхування сільськогосподарських ризиків, в Греції державна підтримка має вияв звільнення від оподаткування, в Італії створена система кредитної кооперації, а в Данії держава виступає гарантом перед банком за взяті фермерами кредити [10].

Зазначимо, що моделі державної підтримки аграрного сектору зарубіжжя мають свої особливості, які залежать від рівня розвиненості економіки тієї чи іншої країни. Це й потрібно враховувати в комплексній моделі державної підтримки аграрного сектору України.

Бюджетним кодексом України встановлено, що у 2017–2021 роках щорічний обсяг коштів Державного бюджету України, які спрямовуються на державну підтримку сільськогосподарських товаровиробників, становить не менше 1 відсотка випуску продукції у сільському господарстві [7].

Стан фінансування державної підтримки АПК у 2019 році передбачав виконання 6 – ти програм із загального фонду державного бюджету на суму 5,9 млрд грн, а саме: «Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів» — 0,12 млрд грн (2801030); «Фінансова підтримка розвитку фермерських господарств» — 0,8 млрд грн (2801230); «Державна підтримка розвитку, закладання молодих садів, виноградарників та

ягідників і нагляд за ними» — 0,4 млрд грн (2801350); «Надання кредитів фермерським господарствам» — 0,2 млрд грн (2801460); «Державна підтримка галузі тваринництва» — 3,5 млрд грн (2801540); «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників» — 0,88 млрд грн (2801580) [11].

Потрібно зазначити, що на 2020 рік в Україні було зменшено обсяги державної підтримки АПК порівняно з попереднім 2019 роком на 1,9 млрд. грн. За програмою «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників» (1201150) у 2020 році передбачено 4 млрд. грн із загального фонду державного бюджету [12]. Наприкінці лютого 2020 року український уряд розподілив ці заплановані 4 млрд. грн. державної підтримки АПК на 2020 рік за 5-ма програмами, а саме: «Державна підтримка розвитку тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції» - 1 млрд. грн; «Фінансова підтримка розвитку фермерських господарств» – 400 млн. грн; «Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва» - 1 млрд. грн; «Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів» – 1,2 млрд. грн; «Фінансова підтримка розвитку садівництва, виноградарства та хмелярства» - 400 млн. грн. В даному контексті дуже важливо, що Верховна Рада України 14 квітня 2020 року прийняла зміни до бюджету, якими збережено дані 4 млрд. грн фінансової підтримки для АПК. Це, безперечно, сприятиме більш стабільному функціонуванню вітчизняного аграрного сектору в сучасних умовах господарювання, які склалися в зв'язку з пандемією у світі в цілому і Україні зокрема.

Висновки. Найважливішим завданням аграрного сектору України було, є і залишається забезпечення стабільного зростання виробництва сільськогосподарської продукції. Досягти цього за гостро конкурентних умов сучасного ринкового господарювання можливо шляхом посилення інвестиційного забезпечення аграрного сектору на інноваційній основі.

Аналіз динаміки капітальних інвестицій в агропродовольчу сферу України за період

2010-2018 років засвідчує їх послідовне зростання (майже в 6 разів). Але, недостатньою є частка цих інвестицій в їх загальному обсязі в економіку України, яка у 2018 році склала лише 11,4 %. Найбільш вагомими серед капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій. Щодо державної підтримки аграрного сектору, то доведено, що за існуючих механізмів (до та після 2017 року), прямого взаємозв'язку між обсягами її надання та обсягами виробництва сільськогосподарської продукції не спостерігається.

Виробництво валової продукції сільського господарства у країні показує тенденцію її зростання з 251 млрд. грн у 2014 році до 270 млрд. грн у 2018 році. Але, це відбулося за рахунок галузі рослинництва при одночасному скороченні вартості тваринницької продукції.

Нестача національного капіталу та необхідність проведення реструктуризації сільськогосподарських підприємств, з одного боку, та потреба у скороченні технологічного розриву між традиційними агровиробниками і великими агрохолдинговими структурами— з іншого, актуалізують для України питання залучення іноземних інвестицій. Тому, негативним економічним явищем слід вважати значне скорочення іноземних інвестицій (до 0,3 % загального їх обсягу в 2018 році).

Аналіз моделей державної підтримки зарубіжних країн вказує на доцільність використання найкращих її практик в комплексній моделі державної підтримки аграрної галузі України, із застосуванням, зокрема, страхових інструментів, політики пільгового кредитування, підтримки наукових досліджень тощо. Особливістю функціонування організаційно-правового механізму підтримки розвитку аграрного сектору сьогодні в країні є те, що, з одного боку, відсутнє в повному обсязі фінансове забезпечення законів, що приймаються, а з іншого – невиконання вже прийнятих законів та інших нормативно-правових актів, тобто низька виконавча дисципліна в державних органах влади.

Список літератури:

1. Єрмаков О.Ю., Гнатенко Є.Ю., Нагорний В.В. Інноваційне забезпечення розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні: Монографія.- К.: ФОП Ямчинський О.В. 2019. 183 с.
2. Положення про Національну інвестиційну раду. Затверджено Указом Президента України від 29.08.2016 р. № 365. 2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365/2016>.
3. <http://www.east-invest2.eu>
4. <http://meconomy@me.gov.ua/>
5. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування за 2010-2018 роки.- <http://ukrstat.org/about.html>
6. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2010-2018 роки.- <http://ukrstat.org/about.html>
7. Бюджетний кодекс України (Розділ VI. Прикінцеві та перехідні положення, п. 42). Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572.
8. Офіційний сайт. Рахункова палата. – Режим доступу: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/20-6_2019/Zvit_20-6_2019.pdf
9. Тарасенко А. Яка модель субсидювання аграрного сектора потрібна Україні/ А. Тарасенко, Д. Яблонівський // Центр економічної стратегії [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ces.org.ua/>
10. Карковська В.Я. Державне стимулювання розвитку сільського господарства України в контексті світового досвіду/ В.Я. Карковська, О.Л.Перхач, П.І. Васюник // Економіка: реалії часу. – 2015. - № 6 (22). – С. 187-192.
11. Закон України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (зі змінами) від 03.11.2019 р. № 2629-VIII.
12. Закон України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (зі змінами) від 14.11.2019 р. № 294-IX.

References:

1. Yermakov O.Yu., Gnatenko Ye.Yu., Nagorny V.V. (2019) Innovative support for the development of agricultural production in Ukraine: Monograph.- K.: FOP Yamchynsky O.V., 183 p.
2. 2. Regulations on the National Investment Council. Approved by the Decree of the President of Ukraine dated 29.08.2016 № 365. 2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365/2016>.
3. <http://www.east-invest2.eu>
4. <http://meconomy@me.gov.ua/>
5. Capital investments by sources of financing for 2010-2018. URL: <http://ukrstat.org/about.html>
6. Capital investments by types of economic activity for 2010-2018. URL: <http://ukrstat.org/about.html>
7. Budget Code of Ukraine (Section VI. Final and Transitional Provisions, item 42) (2010). Information of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR), № 50-51, p.572.
8. Official site. Accounting Chamber. Access mode: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/20-6_2019/Zvit_20-6_2019.pdf
9. Tarasenko A. What model of subsidizing the agricultural sector does Ukraine need. Center for Economic Strategy. URL: <http://www.ces.org.ua/>
10. Karkovska V.Ya. (2015) State stimulation of development of agriculture of Ukraine in the context of world experience. Economics: the realities of time. № 6 (22), pp. 187-192.
11. Law of Ukraine "On the State Budget of Ukraine for 2019" (as amended) of 03.11.2019 № 2629-VIII.
12. Law of Ukraine "On the State Budget of Ukraine for 2020" (as amended) of 14.11.2019 № 294-IX.